

SZERKESZTŐI IRODA:

Belmagyar-utca 47-ik szám, hová a lap szellemi részét illető közlemények címzendők.

AZ ELLENZÉK ELŐFIZETÉSI DÍJA.

Egy évre 16 frt. v. 32 korona. Negyed évre 4 frt. v. 8 korona. Fél évre 8 frt. v. 16 korona. 1 hónap 1 frt. 50 kr. v. 3 korona.

Egyes szám ára 5 kr. vagy 10 fillér.

Megjelenik mindennap, kivéve a vasár- és ünnepnapokat.

Kéziratok nem adnak vissza.

Telefon szám: 9.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP.

Telefon szám: 9.

ELLENZÉK.

KIADÓ-HIVATAL:

Kolozsvárt, Belközép-utca 33-ik szám.

HIRDETÉSI DIJAK:

Egy négyszög ccentiméternyi tér ára 4 kr. Gyárosok, kereskedők és iparosok árkedvezményben részesülnek. Reklam sora 1 frt. Bélyegilleték minden hirdetés után 30 kr.

Hivatalos közlemények sora: 5 frt.

Nyitótéri cikkek:

garmond sora után 20 kr. fizetendő.

Szervezkedjünk!

A most mult vasárnapon nevezetes események színhelye volt Nagyvárad városa.

Egyik ott megjelenő, derék újság a „Nagyvárad“-nak ünnepelték meg 25-ik évfordulóját. Az ünnepélyen együtt volt a fővárosi és a vidéki újságírók színe-java.

Már maga a tény, hogy egy vidéki újság negyedszázados működése szolgált alkalmul a magyar újságírók (össze)jövételére komoly figyelemreméltó jelenség még a mai mozgalmas időkben is.

A politikai és a társadalmi közéletben az újságoknak jelentős szerepük van most már Magyarországon is. Az utóbbi évtizedekben mondhatni a híradási méretekben növekedett meg a magyar hírlapokban úgy a politikai, mint a társadalmi téren való befolyása.

A hírlapok, mint a nyilvánosság organumai hosszas küzdelem után elrege Magyarországon is megszerezték maguk számára azt az irányadó és sok esetben döntő szerepet, a melyet a külföld hasonló organumai már régebben magukhoz hódítottak.

Az utolsó évtizedekben nem csak a magyar újságírók számbeli növekedése, hanem szereplésük térfoglalása is azon örvendetes jelenségek közé sorozható, a melyek egyenesen azt bizonyítják, hogy a műveltebb államokban egyre gyorsabb tempókban haladó civilizáció nálunk is megkezdte hódító útját, a minek legélénkebb bizonyítéka egyebek közt a magyar zurnalisztika áratlan fellendülése.

A nagyváradi jubiláris ünnepség ennek az örvendetes fellendülésnek egyik nyomós bizonyítéka s a „Nagyvárad“ büszke lehet arra, hogy éppen az ő negyedszázados fennállásával kapcsolatban dokumentálhatta a magyar újságírói kar a maga jelentős elhivatását ép úgy, mint a maga nagy feladataira való rátermettségét.

Ez a mozzanatnak kidomborodása egyik nevezetessége a nagyváradi jubiláris ünnepségeknek.

Ennél azonban nagyobb és kihatásaiiban jelentősebb mozzanata azonban a nagyváradi ünnepségnek az, hogy éppen ott lett konkrét alakban felvetve az újságírók szervezkedésének ezzel kapcsolatban az újságírói segélyegyesület megalakításának kérdése.

A mint mi hivatásos újságírók, úgy az a nagy közönség is, melynek érdekében nap-nap után a legizgalmasabb tevékenységet fejtjük ki, kétségkívül régóta érzik már a szükségét annak, hogy az a nagy gárda, mely a nyilvánosság ellenőrködésének nehéz feladatait veszi magára, s ezzel kapcsolatban a civilizizáció legsajátkeppibb munkáját végzi — bizonyos szervezettel nyerjen oly célból, hogy, mint szervezett testület eredményesebben folytathassa tovább azt a nagy művet, mely műveltebb országokban a zurnalisztika vállaira nehezül.

Nem szükséges azt bővebben fejtegetni, hogy a munka, mely az újságírókra vár — sokkal eredményesebben végezhető, ha maguk, e nehéz munka osztályossai közös szervezetben való egyesülés mellett folytathatják, azt a harcot, melynek katonáivá szegődtek.

Az újságírói gárda ma már oly tekintélyessé küzdötte fel magát a magyar közéletben, a mellyel mindazoknak számolniok kell, a kik átérik ama feladatok horderejét, melyet az újságírók vettek magukra és teljesíteniük egyre növekvőbb sikerrel és egyre fokozódó elszántsággal.

Megsegíteni ezt a harcos elemet a maga nagy munkájában, oly feladat, mely úgy reánk mint a nagy közönségre bizonyos kötelességeket hárít,

Nekünk gondoskodnunk kell arról, hogy az újságírók munkáját megkönnyítsük az anyagi dolgaikban való megsegítés útján. Gondoskodnunk kell arról, hogy az újságírói gárda bizonyos adott szervezetben eredményesebb és egyöntetűbb tevékenységet fejthessen ki. Kell felállítatniok bizonyos elveknek, kell berendeztetnie bizonyos forumnak, a melynek útmutatásai mérték-adók legyenek a jövőben kifejtendő működésünkben.

Legfőképpen pedig gondoskodnunk kell arról, hogy a magyar újságíró bizonyos anyagi függetlenséggel bírjon, s egyben mód nyujtassék arra is, hogy adott esetben az anyagi gondoktól menten élhessen a maga nagy feladatainak.

És nekünk nincs kétségünk abban, hogy az újságírói kart erre irányuló törekvéseiben készséggel megsegíti az a nagy közönség, melynek napi szellemi táplálékát mi újságírók a legteljesebb készséggel hordjuk össze. A nagyváradi ünnepségeken nyert konkrét alakot az eszme, s a Budapest decz. 8-án tartandó hírlap-írói kongresszusnak lesz a teendője megvitatni részleteiben is e fontos kérdéseket, s módokat keresni a megvalósításra.

Nagy horderejű e kérdés úgy az újságírók jövője mint a nagy közönség érdekeire nézve.

A vidéki hírlapíró körökön áll most komoly munkába venni a szervezés kérdését s alaposan kidolgozott javaslatokkal járulni az „Otthon“-ban megtartandó kongresszus elé.

Politikai hir.

A zászló kérdés a horvát tartomány gyűlésben. Mint Zágrábról távirják a tartomány gyűlés tegnapi ülésén, Khuen-Hédervárban felelve az interpellációra, azt állította, hogy a magyar zászló kitűzése nem alapszik törvényen, hanem csakis az előző kormányok által követet gyakorlaton. Az interpelláló azon kérelmére, járja közbe a felségnél a bezárt diákok megkegyelmezése dolgában, a bán tagadó választ adott. Fiume tekintetében a bán a condominium területi álláspontján áll és azt mondja, hogy ezt a kérdés már törvényileg meg van oldva. A magyar miniszterelnök, mint az államegység képviselője jelent meg Zágrábrban. Az interpellációt a tartománygyűlés többsége tudomásul vette.

Az államtitkár esete.

Miklós Ödön lemondásával kapcsolatban a „M-g“ legujabban azt írja, hogy a távozó államtitkár és minisztere, Festetics Andor gróf között már az első nap sem volt meg az a barátságos viszony, a mely hasonló körülmények között fennszokott állani, és még sem ezek a személyi differenciák indították Miklós Ödönt az elhatározó lépésre, legalább nem első sorban ezek.

Festetics Andor gróf többszörösen olyan negligáló magatartást tanusított első hivatalnokával szemben, a melyet az államtitkár önérzete végre is nem tudott elviselni.

Ilyen volt első sorban a miniszter urnak azon ténykedése, „mellyel államtitkárát az országos gazdakongresszuson való részvételől eltiltotta.“

Miklós Ödön meg akart ott jelenni, hogy a kongresszus munkáját megkönnyítve, tudathassa az egybegyűlt gazdaközönséggel, hogy számos, régebben sürgetett törvényjavaslat, mint az állatbiztosítási stb. javaslatok, készen vannak a földmivelési miniszteriumban és legközelebb nyilvánosságra is kerülnek.

Festetics Andor gróf nem engedte ezt meg államtitkárjának, valószínűleg azért, mert azok már akkor is készen voltak, mikor ő hivatalba lépett és így nem akarta, hogy az ő rezsimje alatt mások érdemei is elismerésben részesüljenek.

Miklós Ödön tehát elmaradt a gazdaggyűlésről.

Egy más esetben az történt, hogy a miniszter tudtával és felhatalmazásával valami kincstári erdőbirtok eladásával volt elfoglalva Miklós Ödön államtitkár; hosszas tárgyalások után megállapodásra jut a vevővel s mikor a szerződés aláírására kerül a sor, akkor kijelenti Festetics Andor gróf, hogy a kérdéses erdőt már hetekkel ezelőtt eladta.

Képzeltető az államtitkár kellemtelen helyzete s így teljesen érthető, hogy a mikor egy második, hatásában súlyosabb hasonló eset állott elő, egy pillanatra sem akart többé Festetics gr. oldala mellett maradni.

A sertésvesztésgár intézetről beszélünk.

Festetics Andor gr. földmivelésügyi miniszter ugyanis államtitkárjának és a minisztertanácsnak tudta nélkül harmincz évre szerződést kötött Gerő és társával arra nézve, hogy ezek Péteri pusztán egy vesztésgár-intézetet állítanak fel, a hol minden sertésszállítványnak vesztésgelni kell.

Ezért pedig a sertéstulajdonosoknak a következők összegeket kell fizetni:

Darabonként 8 kr. szálláspénzt.

Élelmezésre a napi árokon felül 1 frt pótlékot.

Ezekhez hozzászámítva más mindenféle illeteket, egy darab sertésnek a Péteri-pusztán való tartása 3—4 frtba kerülne a tulajdonosoknak a vesztésgár alatt.

A tenyésztőknek és termelőknek ebből származható kárát semmibe sem vette a miniszter, hanem önhatalmúlag megkötötte a szerződést, a mihez már csak azért sem volt joga, mert 30 éves szerződésekre királyi jóváhagyást követelnek törvényeink.

Mikor ez a kényes ügy nyilvánosságra jutott, Miklós Ödön államtitkár megszólította a szabadelyű pártkörben Bánffy Dező báró miniszterelnököt és megkérdezte tőle, hogy van-e tudomása erről a szerződésről.

Szerencsétlen holnap délelben a miniszterelnökségi palotában — felelt Bánffy báró — és Miklós Ödön másnap a kitűzött időben meg is jelent a miniszterelnök és tudomására adván a szerződés pontjait, kijelentette, hogy ilyen körülmények között ő a politikai felelősséget tovább nem viselheti s átnyújtotta lemondását.

A miniszterelnök magához kérte a földmivelési miniszteriumnak azt a miniszteri tanácsosát titkárával együtt, a kik a szerződés ügyében eljárattak, őket formális vallatás alá vette. Ennek az eljárásnak a következménye az egyik legutóbbi minisztertanács lett, a melyben hosszas tanácskozás után Festetics Andor grófnak a Gerő és társa czéggel kötött szerződését annullálták.

A sérelmes szerződés megsemmisítése már nem alhatta útját Miklós Ödön távozásának, de a szabadelyű párt egy nagy csoportját Festetics gróf ellen fordította, a kiknek állása ma a legteljesebb mértékben meg van ingatva. Még az sem bizonyos, — hogy tárczáját ő fogja-e képviselni a budget tárgyalások alkalmán.

Már e niatt is fentartással kell fogadnunk azt a hirt, hogy Ernuszt Kelemen lesz az új államtitkár. Egyrészt nem valószínű, hogy egy félig kint félig bent levő miniszter ilyen elsőrendű személyi kérdéseket intézzen el, másrészt pedig alig hihető, hogy egy oly férfi, erős nemzeti érzésre hivatkozva, már nem egyszer utasította vissza a miniszteri tárczát, most mint államtitkár éppen Bánffy báró kabinetjébe kíváncsozón.

Kolozsvárt felakasztott székelyek.

Két székely vértanunak állított a csikszéki honvéd-egylet emléket másfél évtizeddel ezelőtt a kolozsvári temetőben. E két székelynek neve Tamás András, 50 éves, csikmédalfali születésű r. k. nyugalmasztó őrnagy nemzetőr alezredes és Sándor László 52 éves, r. k. csikapolczai születésű nemzetőr százados.

1849. nov. 9 én végezték ki.

Mi volt a bűnök? Annak elősorolása más lapra tartozik. Tulajdonképpen nem követtek el semmit, a mi őket az akasztófára méltóvá tette volna. De nem is kellett ám, az időben valami nagy cselekedet arra, hogy kivégezzék.

Gr. Haller József például sem szóval sem tettel nem folyt be a nagy napok ügyeibe,

még is elfogták s ki akarták végezni csupán azért mert hangzatos neve volt. És az akasztófától úgy menekedett meg, hogy nővére, Földvári Józsefné, gr. Haller Klára a legdrágább családi ékszereket rakta magára s úgy ment Urbán nejehez kegyelmet kieszközölni. Urbáné hamarosan leszedte a grófnőről az ékszereket, bement férjéhez, kitől azzal a vigasztaló üzenettel tért vissza, hogy fivére, kegyelem útján megszabadult a bitófától s 10 évi fogságot kapott. Helyette felfogják akasztani Tamásy Antalt, kit tényleg 1850 sept. 27-én Kolozsvárt tényleg ki is végeztek (Történelmi Lapok 1893. évf. 158 l.)

Ilyen igazságszolgáltatás volt akkor! Ártatlanul végezték ki Tamás Andrást is társával Kolozsvárt.

A csikmegyei honvédegyesület nem tudta, hogy az elhunytak porai hol nyugosznak. Azért állította fel a kolozsvári temetőben sir-emléküket.

A kolozsvári tört. muzeum a m. é.-ben a 48—49-beli Kolozsvárt a köztemetőben pihenő közös emlékoszlopainak fölratait Knapinszky Kázmérral össze iratta s közzé tette.

E közzététel nyomán érkezett az a felvilágosítás, hogy nem a temetőben, hanem a kivégzés helyén pihennek a vértanúk.

Kövári Lászlóhoz kérdés intéztem e tárgyban. Ő úgy emlékezett, hogy a fellegrvárból végeztek ki és temették el a két székely vértunat. Írott adata azooban nem léven ez időben Kolozsvárt, nincsen róla.

További hosszas kutatások nyomán Magyarosy Gyula, külközép utcai kereskedő talált egy öreg férfit, Mucsi Sámuel, a ki szemtanuja volt a kivégzésnek s a kivégzetek eltemetésének. Sipos Károly kolozsvári polgárral ez év jun. 30-án előzetes helyszíni szemlét tartottak. Tegnap személyesen kerestem fel Mucsi Sámuel kut mestert, ki az alsó-kereszt utca 13 sz. a. saját lakik s tőle a következőket tudtam meg:

A kivégzés alkalmával a szentgyörgyhelyi szőlőjéből jött a város felé.

Nagy néptömeg csoportosult arra az akkor kaszálónak használt területre, mely a Szamosfalva—Kolozsvár közötti hidon, mely alatt a vasút át megy. Innen balkézre van. Kérdőközlésre felvilágosították, hogy itt két székelyt fognak felakasztani. Erre nagy részvétet érzett s oda jött a színhelyre. A két akasztófa közelében volt, a mikor a halálos ítéletet németül felolvasta a hadbíró. A kivégzést fájó lelke végig nézi.

Félre vonult. Azonban látta a sirt, a melyet a két martinak a katonák ástak. Sőt azt a két kis dombot azután is sokáig figyelemmel kísérte. Ma is meg tudja mutatni azt a területet a hol a két vértanú porai nyugosznak.

Egy akkora területen, mint egy szoba, ha ásatásokat folytatnak, a halottak tetemeire rá bukannak. A kivégzettek alig néternyi mélyre áshatták el. Sőt a földtulajdonosok, a kik később szántónak használták a területet, aligha rá nem akadtak idők folytán a kivégzettek tetemeire szántás, kapálás közben.

Innen a földtulajdonost, Baga Samut kerestem fel, Magyarosi Gyula társaságában. Baga a külmagyar-utca 114. sz. a. lakik. Ő neje útján csak Sipos Károlytól értesült arról, hogy földje egykor vesztőhely volt. E földterület a régi időben a néhai Jelen Pál mérszáros volt, a ki nagy-utcában lakott.

Tőle Szigeti Mózes hidele-uj-utcaizalakos vette meg.

Szigetből 1880-ban vásárolta meg Baga Samu, ki most negyvenkét éves, szorgalmas külvárosi gazda.

Baga a földet kitisztította a kavicsból, szántónak berendezte s a jövő évben luczernát vet reá. Arra a kérdésemre hogy hajlandó volna-e beleegyezni, hogy e vértanúk pihenő helye megállapíttassék, ellenvetést nem tett, ama biztosítás esetére, ha a földjét fedő telepényt nem fordítják a kutatók a kavics-réteg alá.

A kolozsvári honvédegyesület és a történelmi muzeum elhatározza, hogy a helyet hol a vértanúk nyugosznak lehető pontossággal megállapítja még nov. 9-ike előtt, ha sztkés ásatásokat is eszközöl. E tekintetben nagy segélyre lehetne Tokaji Ferencz kőr-

jegyző Szamosfalváról, a szamosfalvi lelkészek, községi bíró és birtokosok, annyiban, a mennyiben a községből nagyon sokan voltak jelen a kivégzésnél.

Nov. 10-én a kivégzést követő évforduló napján tömeges kirándulás történik a kivégzés színhelyére, hogy a vértanúk pihenő helye a jelenkor fiainak és leányainak is emlékeztetőbe vésődjék.

n.

Kolozsvár város adósságai.

(Levél a szerkesztőhöz.)

Az Ellenzék csütörtöki számában egyik napirih így szól:

„Kolozsvár közigazdasági állapota. Mostohább viszonyok között alig leledzik város, mint Kolozsvár városa. A város terhére adósságra-adósságot raknak, az adósságok révén eszközölt beruházások jóvedelmesség tekintetében nemcsak meddők, hanem majd mind olyan dolgok, a mik időről-időre állandó kiadásokat igényelnek. A mit az utóbbi 8—10 év alatt létesítettek s a mik egy ingyen szétküldött helyi lapban elősoroltatnak, azok a város fejlődését előmozdítják ugyan, — azonban minden alkotás olyan természetű, hogy azok csaknem mindenike naponta egy-egy piczullával többlet von ki minden egyes adófizető polgár zsebéből. Már pedig a polgár zsebének a rováására alkotni, adósságot-adósságra rakni, nem érdem, hanem k ö n n y e l m ű s é g. Kereskedőink üzlete pang, az iparos készítményein nem tud tudadni, közép-osztályunk jóvedelméből nem tudja fedezni a piac magas árait. Adósságra dolgozik a város, adósságra dolgozik az iparos és kereskedő s adósságra kénytelen dolgozni a fogyasztó uri osztály. Ez általános eladósodás oly nagy mérvű, hogy azt csak beavatottak tudják és oly veszedelmes, hogy előbb-utóbb nagy bajba döntheti a várost. Elérkezett az idő, hogy olyan alkotásokat létesítsen Kolozsvár városa, a mi ne a polgárság véreire, hanem város és a polgárság anyagi jólétének fokozására irányuljon. A mostani intézkedéstől azonban, a kik büszkék olyan alkotásokra, a mik a polgárság terhére törtétek várni és remélni ezt nem lehet.“

Isten ments, hogy polemist akarjak kezdeni; védelmet sem akarok írni. Csak néhány pozitív adatot kívánok közölni, aztán — beszéljenek a számok.

Kolozsvár város az utóbbi tíz év alatt a következő nagyobb kölcsönöket vette föl:

1. A régi honvédlaktanya fölépítésére 1885-ben az Osztrák-Magyar Banktól 55.000 frt.

Ezért a laktanyáért a honvédkincstár kerekösszegben 2000 frt évi bért fizet, a város pedig a banknak 5%-ot; ebből az adósságból ez idő szerint még 38.000 frt van törlesztetlen.)

2. Ő Felsége a Király 1887. évi legmagasabb látogatásakor fölmentült kiadások fődőzésére ugyanattól a banktól 25.000 frt.)

3. A Széchenyi-térinagy vashid építésére és part-erődítésre az E. M. K. E-től 1889-ben 50.000 frt.

Ebből törlesztetlen még: 20.000 frt.

Itt megjegyzem, hogy a 2. és 3. tétel alatti adósságok az Ellenzék szerint „meddő“ kiadásoknak tekintendők, mert sem a vashid nem jövedelmez egy krajczárt sem, sem az 1887. évi legfelsőbb látogatás alkalmával kiadott összegek nem gyümölcsöznek semmit, amár hogy az utóbbi összegből kényszerített meg a Hidutca és a Főter gránit szekerútja valami 8000 frt. kiadással; nó de a szekerutak és hidak használatáért senki nem fizet egy krajczárt sem a városnak. Világos tehát, hogy ezek az adósság-csinálások, az Ellenzék szerint, k ö n n y e l m ű s é g volt.)

4. Katonai kórház és laktanyák építésére a Magyar Jelzalog-Hitelbanktól 1889-ben, 1890-ben, 1893-ban és 1894-ben: 625.000 frt.

Ennek a nagyobb része természetesen még törlesztetlen.

E kölcsönök után fizet a város évenként 5 3/10 %-ot vagyis 33125 frtot és kap a katonai kincstártól évi 25240 frtot, tehát reáfizet a város erre az az alkotásra évenként: 7885 frtot. Ez hát „üzleti“ szempontból meglehetősen rossz üzlet volna.)

1) Ennél az üzletnél tehát a város vesztesége évenként 750 frt. Negyven év alatt 30000 frt veszteség, az interkaláris kamatok beszámítása nélkül! — Szerk.

2) Pénzbírói veszteség az egész. Évi teher 1250 frt. 40 év alatt 50.000 frt. — Szerk.

3) Csikkiró ferdit. Olyan számarásgot, hogy a hidépítés meddó kiadás, az Ellenzék soha sehol sem irt. — Szerk.

4) Hát bizony rossz. A cs. és k. katonaság önmagát élelmezi. Saját marháit, sertéseit, juhait vagja le. A zöldséget maga termeli. Földet bérel takarmányozási célból. Fűszerezetet tart a laktanyában. Ruházatát, fegyverét a

zsef egyet. tanár, D. Deák József birtokos,
Ferenczy Miklós ügyvéd, Gombos Ferencz

nyomdatulajdonos, Hatschek Antal birtokos, elöljáró
Incze József ügyvéd, Kőváry Mihály ügyvéd, elöljáró

Magyary Mihály lapszerkesztő, Nagy Gábor
iparkam. tag, Pál János földész, Szilágyi
György birtokos, Ulár Pál gimnaziumi igaz-
gató, dr. Vajda Gyula gimnaziumi igazgató,
Vincze István birtokos, dr. Haller Károly egyet.
tanár, Somodi István ügyvéd és még 21 bi-

zottsági tag, kiknek a nevét azért nem sorolhatom föl, mert nincsen névsor a kezeim között. Nem állítom, hogy ezek az urak valamennyien helyeslik az Ellenzék eljárást

de a ténylek után állíthatom, hogy egyik sem helyteleníti. Azt sem állítom, hogy a nyilatkozat aláírását valamennyi megtagadta, de azt állíthatom és bizonyítani tudom, hogy ezen urak közül a házalók többeket fölkeríttek az aláírásra, de ők az aláírást megta-

Egyéb iránt ez tökéletesen egyre megy.
A dolog érdekét nem alterálja az aláírók-

nak sem a száma sem a tekintélye. Elmond-
tuk a polgármester ur hibáit és mulasztásait.
Nem valamennyit, hanem csak egynehányat.
A dolog érdemére nézve a kérdés az, hogy

igazat mondtunk-e? Ha igen, úgy kötelességet teljesítettünk. Sajnálom, hogy e kötelesség teljesítésében, a városatyák egyrésze nem

siet a támogatásunkra. Még inkább sajnálom, hogy éppen ők, kik mandatumot vállaltak a város érdekeinek megvédésére, a kötelesség

teljesítésének módja miatt, deválvták annak hatását is. Mert hiszen a nagy közönség nem distinguál s nem mindenki veszi észre, hogy ama nyilatkozat hibáztatja ugyan

az Ellenzéket. de egy árva szócskával sem
védelmezi a polgármestert. Minderről azon-
ban én nem tehetek.

Engem megnyugtat az, hogy az Ellen-
zék érdemileg nem mondott egyebet a pol-

gármesterről, mint a mit Csiky Viktor, Dörge Albert, Groisz Gusztáv, Dobál Antal és számos más aláíró, úgy a szakosztályokban,

mint a városi bizottsági tagok körében gyakran elmondottak. A kritika szigorát sem gyakoroltuk nagyobb mértékben akkor, a midőn

fölhívtuk a polgármestert, hogy hagyja oda
állását, mint a miként gyakorolta dr. Farkas

Lajos ur, egyenes bizalmatlansági szavazatot indítványozván egy értekezleten a polgármester ellen.

Ha tehát egyetértünk a lényegben, ne
vegyék tőlem rossz néven, ha igen-igen ki-
csinges és alárendelt jelentőségű kötekedés-

nek tartom az űk részéről, hogy verejték-
hullatás közben manifestatiót rendeznek az

Ellenzek modora ellen. A kinek ez a modor
nem tetszik, könnyen segíthet rajta. Ne ol-
vassa a lapomat s akkor meg lesz kimélve fö-

Ennyit az ötvenhatok nyilatkozatáról.

Más tekintetét érdemel az a beszéd, a
melylyel méltóságos Hajós János ur az aláírt

szegény, hobortó, gyenge vonzalmakat — szerencsétlen, rossz házasságokat, — a későbbi házasságot, mit az elkerülhetetlen ellen való tisztelem még rosszabbá tett, mégis hiszek benne az egy igaz szerelemben, mely az asz-

zony szívét hűsége sen kötö egy férjhez et-
en az életben és reménylen, hogy a má-
kban is. De, kis asszonyka, neked ninc
zükséged mindezeket hallani. Tégedet nem
ell arra tanítani, hogy miképpen szeresd a

Agáta mosolyogni próbált, — hogy a zivében keletkező fájdalomtól eltakarja.

— Gyertünk tehát édesem, én megtani-

alak, hogy miképen szeresd őt — de a sa-
át szavaimnál jobbakkal — egy olyan asz-
zony szavaival, a ki, ámbár az ő költő-ze-

Anna egy könyvben lapozgatott, melyet a selyem takaróról felvett, és a mely után a „szegény Elizabet” gyöngéd tekintettel nézett, a hogy a betegek egy jó barátnője után szoktak nézni.

— Hallgass ide, és nyisd ki a szíved.
Ezek a sorok bizonyosan utat találnak abba — mondá Anna vidáman, míg a lapokat forgatva ismét elkomolyodott.

Ő nem volt elég öreg arra, hogy a kollektív szépségére érzéketlen legyen. És a hangja sem volt olyan mint rendesen, legálább Agata soha sem hallotta ilyennek —

„Miként szeretlek? — Elmondom neked.
Szeretlek úgy, hogy túl a létkörén még,
A meddig ér magasság, távol, mélység
Száll lelkem el, hol az eszményi lebeg.
Szeretlek úgy, hogy drága szép neved
Hajnalfény éri s alkonyi pirja rajt' ég;
Szeretlek szabadon, mint férfi elvét

j-Napoca. (Folyt. kőv.)

Nyilatkozat.

Klein Viktor és Bartha György urak állt, mint Bartha Miklós urnak, az „Ellenzék” főszerkesztőjének megbízottai előtt ezen a kijelentem, hogy folyó évi október 30-án, dr. Csiky Viktor és Dobál Antal urak jelenlétében Kolozsvár város polgármesteréhez, Albach Géza urhoz intézett, tartalmára nézve nekik általam ismert beszédemben nem volt semmiféle egyáltalán senkit személyében megsejtető, legkevésbé Bartha Miklós urat, mint ki, főszerkesztői állásában az „Ellenzék” című lapot, mindenkivel szemben, minden nyilvánban képviseli. Ennélfogva kérem azon közléseimet, melyeket Bartha Miklós az „Ellenzék” irányában sértőknek tart, nem nekiknek tekinteni.

Hajós János.

MINDENFÉLE.

Kolozsvár, október 31

Lapunk jövő száma a közbeeső ünnep miatt szombat (nov. 1.) jelenik meg.

— Apponyi Albert gróf az E. M. K. E. abból az alkalomból, hogy a brüsszeli kongresszuson tett hazafias szolgálatiért Jótállást, Pázmány Dénessel és Túr tábornokkal együtt az egyesület által közönlő levélrel üdvözöltetett, a következő meleg hangú választ intézte:

Mélyen tisztelt igazgató választmány! Benső hálával vettem f. hó 19-én tett díszelő levélüket, melyben messze érdemen túl méltányolni kegyeskedtek azt a keveset, amit nemzetünk jó hírnevének érdekében a brüsszeli nemzetközi béke-értekezleten tettem. Szerencsés voltam, minden magyar embernek legszentebb kötelessége azon a helyen, abban a tevékenységi körben és azon a módon, a melyet képességeit és körülményei számára kijelölnek, a nemzeti ügyet szolgálja. Érzem, hogy a mit ez irányban teszek, az kevés ahhoz képest a mit tennem kellene. Azért minden elismerő szó lelkiismeretemben inkább a szemrehányásnak, mint az önelégültségnek visszhangját ébreszt előttem, azért nem is arra ösztönöz, hogy képzelt babérokon nyugodjak, de arra, hogy többet jobban és erőteljesebb fáradozással tegyek. Ebben a szellemben vettem és ily irányban akarom meghálálni a mélyen tisztelt igazgató választmány elismerő szavait hazafiai biztató leveleikkel és üdvözléssel hű tagtársuk Eberhard, 1895. okt. 26. Apponyi Albert.

— Miért ragaszkodik Al-bach ur oly erősen a polgármesteri székhez? Mint mondják ennek oka a következőkben rejlik. A városi nyugdíj-szabályzat 8-ik paragrafusa ugyanis azt mondja, hogy az a városi tisztviselő, aki állami szolgálatból lépett át, abban az esetben, ha a városnál már tíz évet szolgált, jogosítva van arra, hogy az államnál töltött összes szolgálati idejét a városi szolgálatba beszámítsa és a városától annak megfelelő nyugdíjat követeljen. Al-bach ur számítása tehát nagyon egyszerű és világos. Ha a városnál sikerül ugyanis Al-bach urnak szolgálatának tízedik évét betölteni akkor — a fennebbi szabályzat értelmében — követelni fogja, hogy az állami szolgálatban töltött harminczkét évet számítsák be a városi szolgálatba, s miután így az összes szolgálati idő a negyven évet nemcsak megüti, hanem azt felül is haladja, teljes polgármesteri (3000 frtnyi) fizetését fogja követelni — és biztosan meg is nyerni — élethossziglani nyugdíjjal, még pedig a városától. És ezt teszi egyszerűen amaz okból, mivel az eltöltött tíz év után a városától esedékes és az államtól jelenleg huzott nyugdíj összege nem üti meg a polgármesteri fizetés teljes összegét s így jobban kifizeti magát, ha az állami nyugdíjról lemondva, az egész háromszáz forint nyugdíj összeggel a városi pénztárt terhel meg. És még csak nem is mondhatja majd senki, hogy jogtalanul jár el, mert életterjesztendő követelése a városi nyugdíj-szabályzat említett paragrafusában teljes alapot nyer. Ha már most megmondjuk, hogy Al-bach ur — Isten segítségével — még élhet vagy husz évig, akkor a városi házi pénztár dísz polgármesteriségének emlékét nem kevesebb, mint hatvan ezer forint fogja megfizetni, a mi minden bizonyos elég kegyelmes emléke lesz a letűnt Al-bach-korszaknak.

— Kivégzett székely vértanúk. A Kolozsvárt kivégzett székely vértanúk nyugvóhelyének megállapítására akció indult meg Kolozsvárt. A sirook hiteles megállapítása tekintetéből elmondhatók tényleg és nov. 10-én, a kivégzés évfordulójának emlékére társas kivonulás lesz ünnepi programmal. Felhívjuk erre a csikszéki honvédegyelet figyelmét, a székelyföldi honfiakat, különösen a kivégzettek rokonait, egykori jóbarátait és ismerőseit, hogy a ki mi adatot tud a kivégzettek életéről, a kivégzés részleteiről nézve, az nov. 5-éig Szabó Samu kolozsvári honvédegyleti elnökkel, vagy a történelmi muzeum igazgatóságával közölni sziveskedjenek. A kolozsvári és szamosfalvi hazafiakat szintén kérjük arra, hogy a hely pontos megállapítása tekintetéből a szemtanúkat kikér-

dezni, nyilatkozataikat lejegyezni és november ötödikéig beiktatni sziveskedjenek. — A székelyföldi laptársakat arra kérjük, sziveskedjenek a vértanúk nyugvó helyére vonatkozólag össze gyűjtött s mai lapunk külön cikkében foglalt adatokat átadni s a mozgalom sikerét a maguk részéről is támogatni.

— Ifjúsági gyűlés. Rendkívül érdekes ifjúsági gyűlése volt tegnap a kolozsvári egyetemnek. A jogi kar II. számú tanterme zsúfolásig megtelt, úgy hogy az utóbbi 2 évben aligha volt népesebb ifjúsági gyűlés ennél. A gyűlésen Szánthó Károly elnököl. Boér Elek indítványára a közgyűlés kijelentette, hogy a legutóbb a dékan által felfüggesztett közgyűlésen történtekért sajnálkozással fejezi ki.

Napirend előtt történt számos felszólalás után, a közgyűlés áttért a közgyűlés a diákszövetségi elnökség kérdésére: s indítvány tétetett: Gergely György szerint az elnök legyen az E. K. elnöke és a választmány ez összes ifjúsági egyletek tisztviselőiből alakuljon. Kolozsvári Bálint indítványozza, hogy az egyetemközi választmány bizassék meg a diákszövetségi kérdések intézésével. Krenner Miklós a debreczeni kongresszus határozatának tiszteletével, külön diákszövetségi választmány megalakítását sürgeti. A megejtett szavazásban a közgyűlés többsége a Krenner indítványát tette magáévá és ennek értelmében megalakította anyai vajadás és küzdelem után az új diákszövetségi választmányt. A választás eredménye a következő: Elnök: Szánthó Károly, alelnökök: Zeyk Géza és Konrád Dániel, előadó: Kovácsy Albert, titkár: Viola Sándor, pénztáros: Biró Bodó, jegyzők: Bölöni Zoltán és Pap Gyula, választmányi tagok: az ifjúsági segélyegyletek s a református és unitárius teológiai önképzőkörök elnökei, Óvári, Konrádi, Fehér, Simonffy, Bácsi elnökök.

— Osztrák császár képe előtt magyarországi házasság kötése. A polgári házasság, életbe léptetésével élelmes bécsi czekek elárastották a magyarországi anyakönyvi hivatalokat. A Felső osztrák császári palastban ábrázolja. Minden kommentár nélkül felvetjük a kérdést: az anyakönyvi hivatalok részére nem volna-e szükséges olyan képeket festetni, mely a legelső magyar embert Szent István palastjában ábrázolja?

— Színházi hírek. A madarász mai előadását különösen érdekes teszi körülmény, hogy czmszrepet Péntré éneki, kinek az legkittinbb szerepe s melyben még nálunk nem lépett fel eddig. — A vasárnap színre kerülő „Iskarióth” diszeldadása tekintettel a nagyszámú előjegyzésre — bérletszünetben (2 szám) fog megtartani. — A „pillangócsatából”, Sudermam legjobb szimfóniából, ma volt fő próba. A huszárosan cz. új operette első előadást, mely Solti Paula rekedtsége folytán maradt el — a jövő hét elején fogják megtartani.

— Gyümölcs-kiállítás. A gazdasági tanintézet kertjében termelt gyümölcsök rendezes kiállítása látható Ritter Gusztáv intézeti főkéntésznel. A kertészeti gyesület választmánya pénteken (november 1-én) délután 1/3 órakor e kiállítás megtekintésére fog kirándulni. E végből a gyűlékezet a közúti vasút főtéri meg állóhelyénél lesz vagy a Kikaker féle kávéházban A. t. cz. érdeklők csatlakozhatnak a választmányhoz, mely is őket a kiállítás együttes megtekintésére szivesen látja.

— Szegény asszony. Egy szegény asszony indult pénteken Kolozsváron keresztül négy gyermekével haza, Karlovitzba. Az asszonyt Borák Józsefnének hívják. Csak a nagy-utczáig mehetett, ott születi fájdalmak vetek rajta erőt s nagy-utca 69. sz. a ház kapuja alatt vonta meg magát s ott egy egészséges gyereket szült. A mentők a klinikára szállították s most már annyira jobban van, hogy hazautazhatna, ha utiköltsége volna. A nagy lelki közönség áldozatkész-ségéhez fordulnak a mentők s kérik, némi adományokkal tegyék lehetővé, hogy e szegény asszony apró gyermekeivel haza mehes-sen. Adományokat az „Ellenzék” után is lehet közvetíteni.

— Nagyvárosi árnyképek. Megdöbbentő kép tárult tegnap a budapesti büntető járásbírósg egyik termében a hallgatóság elé. Bauman Mór járásbíró előtt állt egy család. Az apa 61 éves agg mérnök egy fővárosi nagy gépgyárban, 10 gyermeke van. Ő és hajlott koru felesége voltak a panaszosok, a vádlottak pedig két legnagyobb leányok csinosan öltözött elkényeztetettek látszó, szép szabályos arcu leányok. Az apa és anya azzal vádolta a két leányt, hogy megverték őket, sőt lelővéssel is fenyegették őket szüleiket. Sétve adta elő az öreg mérnök a dolgot, a bírónak megmutatva rosszullelt leányai verésétől származott foltokat arcán és kezén. Az öreg azzal kezdte a beszédét, hogy sirva kérte a járásbírt, hogy mondja ki az ítéletben, hogy leányainak többet nem szabad viz-szatérniük a szülői házban. Bauman bíró

főlvilágosította az öregeket, hogy ez a polgári bíróság hatáskörébe tartozik. Az öreg elmondta, hogy tíz gyermekével a legnagyobb nyomorban van s két felnőtt leánya, ahelyett, hogy megkönyítette volna az öregek dolgát valami kézimunkával, vagy keresettel, könnyelmű, léha életre adta magát. Végre ő maga szerzett nekik állást, az egyiket kasszírónak, a másikat elárusítósnak adta egy üzletbe, hogy legalább kenyérüket megkeressék. De itt nem tudtak megmaradni s mikor az aggastyán ezért korholta őket böttal támadtak rájuk s elverték, sőt többi apró gyermekeit is ellene ingerelte. A borzasztó elbeszélésnek az lett a vége, hogy az egész család hangos sírásba kezdett a bíró előtt. A leányok tagadták, hogy lelővéssel fenyegették volna apjukat. Bauman bíró megindította után az öregek ellátlak attól, hogy leányait bír megbüntesse, a leányok viszont megígérték, hogy többet nem lesznek szülikei terhére s nem is mennek haza.

— Vértanúk emléke. A magyar önvédelmi harc vértanúinak életrajzára működésére elíteltetés, kivégztetés, valamint a helyekre nézve, a hol poraik nyugosznak, még nagyon sok felderítetlen részlet van. Ezeknek tisztába hozatala, most, a mi a szemtanúk és egykori emberek életben vannak? mi az irásbeli adatok és össze szedhetők annyira sürős és szükséges, hogy ha most hozzá nem kezdünk, rövid idő múlva már késő, és hiába való lesz minden utánjárás. A Történelmi Lapok szerkesztő bizottsága részéről e tárgyban szűkebb körű értekezletet tartottak s felkérték a Kolozsvárt időzött vizaknai plébános Szentkatolnai Bakk Endrét, a Ferencz József rend lovagját, a ki szabadság harcabeli éltetők és kivégzettek nézve az adatokat eddig is sok utánjárással és szép sikerrel gyűjtötte össze, hogy a további adat gyűjtését a Történelmi Lapok munkatársai s összes híveiknek támogatása, valamint a napi sajtó kikerendő közre működése révén foganatosítani sziveskedjék. A ki-váló egyház férfiú szíves készséggel ígerte meg, hogy a mennyire szabad ideje engedi, későbbiek közre munkál ez irányban. Az értekezlet részéről kilátásba helyeztetett a leg-odaadobb támogatás a siker biztosítására nézve. Az akció a történelmi részletek össze gyűjtésére nézve ide halottak napjától kezdve már megindul.

— Bivalyok a kiállítás. Az ezredes országos kiállítás tartamában rendezendő tenyészállatkiállítás, mely a előjelekből ítélve minden eddigénél nagyobb szabása leend, — mutatónyokkal össze lesz kötve s a szarvasmarhának vonó erő gyanánt való alkalmazását is teljes képen szándékozik a földművelésügyi igazgatóság bemutatni. E végből válogatták össze a fogarasi ménésbirtokon a 5 legnagyobb bivalyt is, hogy lá tavaszig jól be legyenek gyászolva. A 10 mázsás állatok igazgatására a flegfeketebb czigánylegények egyikét fogadta föl a ménésbirtok-igazgatója.

— Lukács László Bukarestben. Lukács László, ismert lazfalusi pap jelenleg Romában tartózkodik. Mint nekük Bukarestből írják, Lukács a jövő héten Bukarestbe megy, hol barátai ünnepélyes fogadtatásban akarják részesíteni.

— Millenniumi koronák. A képviselőház legközelebb tárgyalja a pénzügy-miniszter által benyújtott törvényjavaslatot, mely szerint a millennium emlékére korona emlékpénzek adatkak ki. Az emlékkorona egyik oldalán ő felsége babérkoszorús dombor képe van körülveve ezen felirással: „Az ezeréves Magyarország emlékére, alatta pedig 1896. A hátsó lapon Árpád látható honfoglaló vezérével és a magyar zászló. A színezüst érmeket a törvény javaslata értelmében ezüst dobozban fogják forgalomba hozni darabját egy forintért.

— A legnagyobb nyugdíjak. Bizonyára érdekelni fogja olvasóinkat az állami hivatalnokoknak a névsorából állítottunk össze, akiket az 1894-ik esztendőben nyugdíjaztak. Természetesen csak a legnagyobb tételeket és a legérdekesebb neveket válogattuk ki ezek között egy csomó miniszterét, államtitkárát stb. A legnagyobb nyugdíjat 8000 forintot Csáky Albin gróf volt vallás- és közoktatásügyi miniszter kapja 27 év 2 hónap és 1 napi álli szolgálat után. — Utána Andrásffy altábornagy következik 6300 forinttal a honvédelmi minisztériumban eltöltött 40 év után, ugyancsak ebben minisztériumban nyugdíjazták Kubinyi János altábornagyot, a jászberényi iskolának a parancsnokát 38 esztendei szolgálat után 5995 forint évi nyugdíjjal. Majd Bethlen András gróf következik 5040, Kruspér István műegyetemi tanár 4500, Tóth Lőrincz kuriai tanácselnök 4440, Rigner Ede vezér őrnagy 4200, Gróisz Gusztáv egyetemi tanár 4000, Berzeviczy, Albert dr. államtitkár 2000 Vay Béla báró és Lónyai János főispánok 2560 illetőleg 2480, Szűry Dénes czimzetes miniszteri tanácsos 2100 forinttal.

— Koldulás beszüntetése. Kolozsvár városi ügyeinek bizottsága az alábbi hirt. Történelmi nevezetességű esemény Debreczen város életében, folyó év november elsejé. Még a rég mult időkben a keresztény kegyelet csendes otthon nyújtott elszegényedett híveinek az ispotályban, melyet e célra épített templommal együtt. Innen indultak ki a koldusok alalmazását kéri városzerte, s a begyűlt filéresek s garapították a város és az ev. ref. egyház által adott évi segélyt. A város közönsége e végből a nyuzó-kaszár-

nya helyén fel is építette a szegény házat, mely 160 elagott férfi és nő számára lesz menedékhely. E szegényház november elsejével meg is nyílik. Az ispotályból járó koldusok is a tegnapi egyháztanács határozata folytán nem fognak többé a városban kőnyradományokat gyűjteni. Közülük az arra alkalmasak az egyes templomok ajtait fogják istentiszteletek alkalmával őrizni — a híveknek az ajtót nyitogatni, — s a templom szolgálával együtt a templom tisztaságát eszközölni. Ha a hívők közül valaki egy-egy fillért ad nekik, ez még nem mutatja, hogy nincs eltörölve a koldulás Debreczenben. Csak egyszerű alkalom ez a templomba járó híveknek könyörtelenségük gyakorlására.

— Mulatság. A nagy-enyedi ev ref. theol. akademia ifjúsága saját pénztára javára 1895. november hó 16-án a „régi városház” nagytermében tánczozal egybekötött műsoros estélyt rendez. A műsor következő Nyitány; játsza a főiskolai vonos zenekar. Szaval: Szilágyi Rozsika k. a. Énekel a theol. dalkör. Felolvas dr. Bartok György theol. tanár. Énekel egy ez alkalomra alakult egyes kar. Vörösmarty M. „Az áldozat” cz. tragédiája I. felvonásának első jelenetét előadják: „Csillár” Bintoicsány Katicza k. a. „Szabolcs” Sebastyén Ferencz IV. theol. Végül énekel a theol. dalkar úgy a theol. ifjak mint közönség meg tesz mindent a siker érdekében.

— Ujabb örményi meszárlások. A „Reuter ügynökség” jelenti Konstantinápolyból: Magán jelentések szerint Baibugban az Erzerum és Trapezunt közötti országgal mellett írtózatos meszárlás folyt le. Ötszáz felfegyverkezett mohamedán az örményeket a szomszéd faluban megtámadta, házakat, iskolákat és istállókat felgyújtottak, a lakók közül menekülő örményekre löttek, több fiatal ember és nőt máglyákon élve elégették, sok nőt és gyermeket bántalmaztak és megcsontítottak, falvakat kizsákmányoltak és templomokat megszenteltlenítettek. A holtak száma állítólag százötvennél több. A baburgi kormányzó, kit a falu lakosai a zavarok ki-törésekor segítségért megkerestek, csak három csendőrt küldött ki, kik különben is későn jöttek. Nevezett ügynökség Trapezunból érkezett további jelentése szerint, Gumuch-Hadjiban a törökök az örményekre rontottak. A halottak számát edig nem tudják, de jelentékenynek mondják E hir még nem nyert megerősítést.

— A hadsereg köréből. Ő felsége a király — mint a hivatalos lap tegnapi száma közli — Ferdinánd főherceg ő fenségét, századost az I. sz. tiroli császárvadászrednél ugyanezen ezred őrnagygyá. Albrecht Salvator főherceg ő fenségét, főhadnagyot a herceg Windisch-Grätz 11. sz. huszár-ezrednél ugyanezen ezrednél századossá, Forinyák Gyula altábornagyot a m. kir. honvédség főparancsnokának adatlussát lovassági tábornokká, mádi Kovács György altábornagyot, a 6. hadtest parancsnokát s parancsnokoló tábornokot Kassán, tábornaggyá, Wojnárovits Sándor vezérőrnagyot, a 2. honvéd lovas dandár parancsnokát, egyelőre jeleglegi szolgálatában való meghagyása mellett altábornaggyá nevezte ki.

— Tokio a parlamentben. Az osztrák képviselőház hétfői ülésében Hauch antisemita képviselő többek közt Tokioról is megemlékezett.

— Tokio, vagy hogy is hívják azt a gebét... Zajos derűtlenség. Luenger odaszól elvtársának:

— De hiszen Tokio nemes állat! Hauch nem enged: — Ennek a gebének veresége, hétszáz-ezer forintot vitt ki külföldre. Ki tudja, nem előzte-e meg a vereséget összebeszélés. Hauch ur ezután a zsidókat szidta és utóbb ismét áttért Badeni gróf programjára.

LEGUJABB.

(Az „Ellenzék” eredeti táviratai.)

Mascagni Budapestén.

Budapest, okt. 31.

Mascagni tegnap este személyesen dirigálta az operaházban a „Paraszt-becstület” századik előadását.

Megjelenésekor a mestert a közönség frenetikus tapsa fogadta, mely az előadás alatt többször megújult.

Végül tizenötötzrét hívták a lámpák elé. Előadás után társas vacsora volt, melyen Mascagni toasztját „Erviva Ungaria” felkiáltással végezte be.

Felkelés Ázsiában.

Budapest, okt. 31.

Konstantinápolyból írják, hogy a szultán ujjában 20,000 katonát hívott be, mert nem tudják megfékezni a kis-ázsiai felkelést.

Festetich és Miklós.

Budapest, okt. 31.

A szabadelvű klubban tegnap este élénk érdeklődéssel tárgyalták Miklós Ödön lemondását, mely szoros kapcsolatban van Festetich gr. földmívelési miniszternek közeli lemondásával.

A lemondott államtitkár testvér-bátyja, Miklós Gyula borsodi főispán már napok óta Budapestén vans rész-vett abban a mozgalomban, mely a fivére ügyéből kifolyólag megindult.

A szabadelvű klub két pártira oszlott. Egyik Miklós Ödön mellett foglalt állást, a kinek rokonszenves egyen-ségét általában kedvelik a pártban, a másik párt Festetich mellett kardoskodott.

A Festetich-párt azonban csakhamar meghidegült a miniszter iránt, különösen midőn nyilvánosságra jutott a pusztapéri vesztegrár-ügye. A mai nap aztán — midőn a minisztertanács a pusztapéri vesztegrár ügyében a földmívelési miniszterrel ellentétes állást foglalt el — végkép a miniszter rovására hangolta a kedélyeket.

A szabadelvű klubban tegnap azt beszéltek, hogy Festetich gróf miniszter máris be akarta adni lemondását, de Bánffy Dezső báró miniszterelnök a költségvetés előtt nem akarja elfogadni. Most azonban egész bizonyosra veszik, hogy a költségvetés után Festetich miniszter nem marad meg állásában.

A férj autodaféja.

Budapest, okt. 31.

New-Yorkból táviratozzák tegnapi ke-llettel a következő esetet. A Tyler egy texasi jelentése szerint tegnap egy négert, névsze-rint Hilliardot, egy fehér nő megbecstele-nítése és megölése miatt egy nyílt helyen 7000 ember jelenlétében egy farakason me-lyet a férj meggyújtott, elégették. Hilliard csak 50 percz múlva szenvedett ki.

Uj Koburg.

Budapest, okt. 31.

Polában tegnap délelőtt volt az ujszülött Koburg herceg keresztelése, ki Ágost Károlynevet nyerte. A keresztapát Koburg herce-ge, Károly István főherceg helyettesítette. Anya és gyermek jól érzik magukat.

Forongó örmények.

Budapest okt. 31.

Konstantinápolyból táviratozzák: Török részről a legutóbbi időben Kis-Ázsiában történt, véres jeleségek az örmények részéről nyilvánult provokációk és támadások követ-kezményének mondhatnák. Az örmény patriarchatus nagyon aggodik a vidéki lakók sorsa miatt és tanácstalan, miután a legutóbb történetekről közelebbi értesítések hiányoznak. Az Erzringhianban megölték száma 85. Az utóbbi időben itt több örmény megöltetett. A perai örmény templomban tegnap két törökbarát híreben álló lelkész az örmény bi-zottság által inzultáltatott.

Megbirságot tanácsos.

Budapest, okt. 31.

Trieszt: A tegnapi törvénykezési tárgya-láson, melyet Raskovics Edgar városi tanácsos ellen tartottak, kit azért vádolták be, mert Sivitz munkást botjával megverte, 15 frt bir-ságra vagy 3 napi elzáratásra ítélték.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Holnap, pénteken, november 1-én.

A MOLNÁR és GYERMEKE.

Főszerkesztő:

BARTHA MIKLÓS.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:

MAGYARY MIHÁLY.

Nyiltér.

November hó 1-étől

megolcsult a marhahus

1 kiló az előzéséből 30 krajczár.

ZORGER SÁNDOR meszárszékében

óvár, özv. Donogányné őnagysága házában.

Van szerencsénk becses tudomására hozni, hogy a főtérn Trandafir-házban egy

csukrász üzletet

nyitottunk és azt a kor igényeinek teljesen megfelelően berendeztük.

Üzletünk a nagyérdemű közönség minden igényét és óhaját ki fogja elégíteni, minél fogva szabad legyen kérnünk becses párt-fogását.

Szíves jóindulatába magunkat ajánlva maradtunk

alázatos szolgálói

Imbrey János és fia.

Abonoma kávéra legolcsóbban mint bárhol.

Sz. 23086—1895. tan.

777. (1—1)

Pályázati felhívás.

Mindazok, kik a folyó évi november hó 20—30-ika közt végrehajtandó mezőgazdasági statisztikai összeírás alkalmával 2 frt napidij mellett, mint számláló ügynökök kívánnak alkalmaztatni, felhivatnak, hogy végzett tanulmányaik és eddigi alkalmaztatásuk felemlítésével kéréseiket alólirott Tanácshoz **folyó évi november hó 7-éig** adják be.

Kolozsvár sz. kir. város Tanácsának 1895. évi október hó 29-én tartott üléséből.

Albach Géza,
polgármester.

Sz. 407—1895.

Torda-Aranyosvármegye főispánjától.

Pályázati hirdetmény.

Torda-Aranyosvármegye törvényhatóságánál üresedésben lévő, évi 540 frt fizetés és 60 frt lakbér-illetményvel javadalmazott négy közigazgatási gyakornoki állásra ezennel pályázatot nyitok.

Felhívom pályázni kívánókat, hogy az 1883. évi I. törvény-cikkben megszabott minősítést, s netáni eddigi szolgálataikat igazoló okmányaikkal felszerelt kérvényüket hozzám **folyó évi November hó 30-ig** nyújtsák be.

Torda, 1895. évi október hó 24-én.

Gróf Bethlen Géza s. k.,

768. (2—3)

főispán.

1895. évi 1129. szám.

M. kir. sóbánya-hivatal Parajdon.

Árlejtési hirdetmény.

A parajdi m. kir. sóbánya-hivatalnál a gépfogat és másnemű fuvarbeli szolgálatok bérlete 1896. év Január 1-étől kezdve 1898. December 31-éig terjedőleg három egymásután következő évre **1895. November hó 16-án délelőtti 11 órakor** a parajdi m. kir. sóbánya-hivatali irodában árlejtés után a legkevesebbet ígérőnek kiadatik.

Kikiáltási ár a mostani 1.10 kr. métermázsa díj leend.

Minden versenyző a hozzászólás előtt köteles 500 frt bánatpénzt befizetni.

Írásbeli ajánlatok 50 kros bélyeggel és az 500 frt bánatpénzzel ellátva, pecsételve és e czim alatt: „**Ajánlat a parajdi gépfogat bérletéhez**” csak az árlejtést megelőző 15-ikéni déli 12 óráig fogadtatnak el.

Ugy az írásbeli, mint a szóbeli versenyzők is csak akkor fogadtatnak el és bocsájtatnak az árlejtéshez, ha a megyei vagy városi közigazgatási tisztségtől kiadott és nemcsak láttamozott bizonyítvánnyal igazolni képesek azt, hogy ezen mintegy 5000 forintba rugó beruházást igénylő vállalatuk a megfelelő tőkével vagy terümentes fekvő vagyonnal bírnak és a bérletet az államkincstár hátránya nélkül elvállalhatják és azt végezni is képesek.

Az árlejtési feltételek és a szerződési pontozatok a parajdi magy. kir. sóbánya-hivatali irodában a szokott hivatalos órákban bővebben megtekinthetők, s ezeknek tudása és elfogadása az írásbeli ajánlatokban igazolandó is.

M. kir. sóbánya-hivatal.

Parajdon, 1895. október hó 25-én.

765. (3—3)

SCHULLER JÓZSEF

Kolozsvárt, Széchenyi-tér 20. sz., régi fogyasztási szövetkezet helyiségében.

Ajánlja frissen érkezett Küküllőmenti valódi **szőlő-Must** és **6-borait**; izletes és olcsó **éttermét** elkülönített helyiségben.

Mindenféle fűszer, csemege, liszt, thea, rum, kitűnő házi ptyókás kenyér, többféle füstölt és páczolt husok és más e szakmához tartozó árukat, valamint jó vágott fát.

A legpontosabb és olcsóbb kiszolgálást fogom teljesíteni: **egy heti ebéd kétféle 1 frt 40 kr., Must litere 36 kr.**

A nagyérdemű közönség becses pártfogását kéri teljes tisztelettel

776. (1—3)

SCHULLER JÓZSEF.

Legolcsóbb tűzifa.

Egy éves vágású hasábokba vágott, méter hosszú Bükkfa,

egy vagon 10.000 kilo kolozsvári vasúti állomásig szállítva, vagonban 45 frt; tetszés szerinti darabokra, gépen felvágva pedig 5 frttal több.

Vegyes minőségű tűzifa hasonló feltételek mellett 5 frttal olcsóbb.

Szerszám- és épületfa választás szerint.

Megrendeléseknél vagononkint 10 forint előre beküldendő.

763. (4—5)

Supka László,

B.-Hunyad.

FIGYELMEZTETÉS.

A csatornázási és vízvezetési munkálatok folytán a légszusz-csőhálózatban nagyon könnyen fordulhatnak elő **esőtörések** és **gázömlések**.

Felkérjük ennek folytán a t. közönséget, hogyha a lakásban vagy pinczében **gázszag érzik**, ezt nekünk **azonnal** bejelenteni szíveskedjék, hogy a bajt elháríthassuk.

774. (1—x)

Légszuszgyár igazgatósága:

V. d. Velden Ede.

Szolnok-Dobokamegyében,
a nagy-iklodi vasúti állomástól félóranyira,
egy nagy tagosított földbirtok
(turnusokba)

200 hold lóheréssel haszonbérbe kiadó.

Értekezhetni: **Kolozsvárt Miskó Miklós** urnál,
Belközép-utca 17. sz. alatt.

761. (3—3)

ERDÉLYI HEGYI BOROK.

Külföldre ve:

Nagy-Enyed 1882. Páris 1878. Budapest 1885.

BÜRGER MÁRTON

krakkói (Alsó-Fehérmegye) bornagytermelő főkraktára,
Erdély hegyaljai borkereskedés,
Kolozsvárt, Hid-utca 29. Telefon 176.

Ajánlja

saját termésű borait
kicsinyben és nagyban,

ugy palackokban, mint hordókban, Kolozsvárt házhhoz,
illetve pályaudvarhoz szállítva.

— Árjegyzék díjmentesen küldetik. —

764. (2—6)

STEIN BERTALAN

Kolozsvárt, főter 34. sz. Szathmáry-palota.

Van szerencsém a n. é. közönség szíves tudomására hozni, hogy
üzletemet visszahelyeztem

főter 34. sz. Szathmáry-palotába.

Ujjonnan berendezett üzletemben mindig nagy választékban
található:

**vászon, fehérnemű, asztalnemű, kész női, férfi és gyermek
fehérneműek.**

Szőnyeg, pokrócz, függöny, ág- és asztalterítők, gyapju
takaró, paplan, harisnyák, nyakendők, zsebkendők,

Dr. G. Jaeger tur. gyapjuárui
és sok itt elő nem sorolt áru.

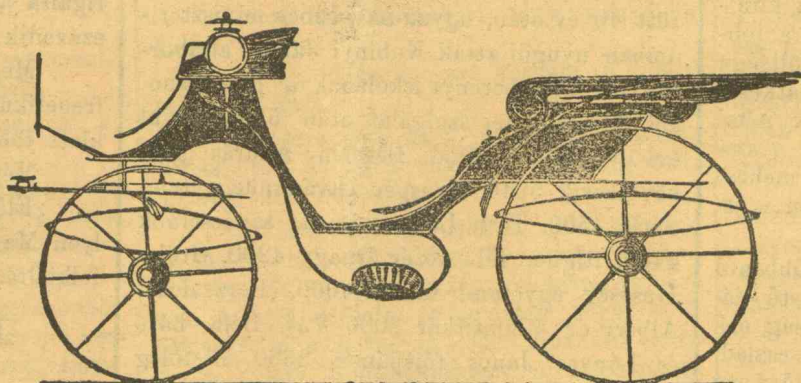
Üzletemnek azzal akarok nagyobb lendületet adni, hogy jó
minőségű árukat a legjutányosabb árakban szolgáljak, miről meg-
győződni a n. é. közönséget kéri teljes tisztelettel:

760. (3—20)

STEIN BERTALAN.

A berlini nemzetközi ipar-műkiállításán
1895-ben dísz-oklevéllel, kereszttel és arany éremmel
lett kitüntetve.

UDVARI ANDRÁS kocsikészítő,
Kolozsvárt, Hidfő-utca Zöldfa-vendéglővel szemben.

Van szerencsém fölhiyni a nagyérd. közönség becses figyelmét
üzletemre, hol készítek mindennemű **ruganyos fényűzésű kocsikat**;
elvállalok nyerges (szatler) és fényező munkákat a legjutányosabb
ár mellett.

Megrendeléseket gyorsan és pontosan eszközölök.

Raktáromon mindig nagy készlet tartok megtekintés végett
s a nagyérdemű közönség rendelkezésére állok.

Nagybecsű pártfogását kéréve

tisztelettel

742. (7—30)

Udvari András,
kocsikészítő.

!!! Legolcsóbb bevásárlási forrás !!!

A legfinomabb áruk beszerzése gyors és a legpontosabb kiszolgálás mellett!

Telefon 301. **FALTIN GÉZA** Telefon 301.

FÜSZER-, CSEMEGE, BOR-, SÖR-, THEA-, RUM- ÉS ÁSVÁNY-
VIZ KELESKEDŐNÉL.

Kolozsvárt, Főter 9. sz.

Br. Jósika Samu palotájában, a kir. itélő-tábla alatt.

Ajánlja a már több éveken át fennálló, ujon-
nan berendezett, tetemes friss érkezésű és a legfinomabb
minőségű

fűszerárakkal dúsan felszerelt üzletét.

Továbbá kérem a n. é. közönséget, miszerint engem becses ren-
deléseivel megtisztelni s czégetem a hol alkalom nyílik, ajánlani kegyes-
kedjen, miáltal azon szerencsés helyzetbe jutok, üzletem a már megnyert
jó hírnevét mindinkább gyarapíthatni fáradságtalan igyekezetem lévén, a
legjobb áruim olcsó árai mellett, gyors és a legpontosabb kiszolgálásom
által a közönségemnek minden tekintetben eleget tehetni.

A nagyérdemű közönség saját érdekében szíves pártfogását kéri
775. (1—3) Teljes tisztelettel: **FALTIN GÉZA.**

Minden szóbeli vagy telefon általi megrendelést azon-
nal házhoz küldök.

!!! Gőzmalmi lisztek raktára !!!

Örökáron eladó, esetleg haszonbérbe kiadó

KOLOZSVÁRT

4500 kadr. □ öl hely.

Gyártelep vagy raktár-helyiségnek alkalmas.

Két ujjonnan épült kő lakházzal, istálló és szekér-szín. Egyik
oldalán a Kis-Szamos 100 öl hosszába foly, másfelől a magyar ál-
lamvasút szomszédságában 100 öl hosszában.

A gyár-anyag rövid beszállítása könnyen eszközölhető; vizező
könnyen megnyerhető; bármiféle helyiségnek alkalmas.

Értekezni lehet **Kétvízköze Ujsor 88. sz. alatt,**
id. Márton József tulajdonossal. 766. (3—3)

ELADÓ

Magyar-Frátán (Kolozsmegye)

12 hold

szép belső telek

lakházzal, pincze és istállóval

jutányos áron.

Értekezhetni: **Özv. Babos Gábornéval**
Tordán (Bikatelep.) 746. (2—3)

Csucsai első minőségű

hasáb bükkfa,

nem usztatott.

Egy vagon 100 métermázsa Kolozsvárt, házhhoz szállítva
64 frt, Csucsán helyt 40 frt vagonba rakva.

Megrendelhető **Csucsán, akár Kolozsvárt:**

a kolozsvári hitelbank s társai
csucsai faüzletének utódánál.

(Csucsáról rendelve 10 frt előleg küldendő.)

614. (25—x)

GÁL SIMON,
„Korona“-vendéglő.)

A brassói portland cement-gyár

ajánlja az általánosan kitűnőnek elismert

PORTLAND CEMENTET

felelősség mellett

folyton egyenlő és teljesen megbízható minőségben, bármely vasúti
állomáshoz szállítva, a legolcsóbb árban.

Kolozsvárt kapható:

SEGESVÁRY és TARSAI kereskedő uraknál és TESSITORI
és GURISATTI beton-vállalati czégnél.

586. (47—x)

Egy jó karban lévő

Landauer-kocsi

olcsó árért eladó.

Értekezhetni **Czecz János** urnál Kolozsvárt.

756. (4—4)